

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมนุษย์นั้นในแต่ละสังคมย่อมมีความต้องการหรือคาดหวังให้บุคคลในสังคมมีจิตใจที่ดีงามและช่วยเหลือเกื้อกูลกันทั้งนี้เพื่อให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสงบสุข อย่างไรก็ตามการที่แต่ละสังคมจะสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กล่าวได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับจิตใจและพฤติกรรมของบุคคลในสังคมนั้นเองซึ่งรัฐไม่สามารถออกกฎหมายที่มีลักษณะบังคับเพื่อไปควบคุมจิตใจของบุคคลได้ แต่อย่างไรก็ตามรัฐก็อาจกำหนดกฎหมายที่ขึ้นมาเพื่อส่งเสริมให้บุคคลมีพฤติกรรมตามที่รัฐต้องการได้ซึ่งมาตรการทางกฎหมายภาษีอากรก็ถือเป็นมาตรการหนึ่งที่มีความสำคัญเนื่องจากกฎหมายภาษีอากรเป็นกฎหมายที่กำหนดหน้าที่ให้ทุกคนในสังคมที่มีหน้าที่เสียภาษีเสียภาษีให้กับรัฐซึ่งเท่ากับเป็นการลดรายได้ของแต่ละบุคคลลงซึ่งย่อมไม่มีบุคคลใดที่ต้องการให้รายได้ของตนเองลดลงอย่างแน่นอน ดังนั้นหากจะมีวิธีทางใดที่สามารถช่วยบรรเทาภาระภาษีลงได้บ้าง ผู้เสียภาษีย่อมมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติตาม

การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรแก่ผู้เสียภาษีอากรเป็นมาตรการของรัฐที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เสียภาษีได้รับการบรรเทาภาระทางภาษีเพื่อลดปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีเนื่องจากการเสียภาษีให้แก่รัฐเป็นการสูญเสียเงินได้ของผู้เสียภาษี¹ หากไม่มีมาตรการเพื่อช่วยบรรเทาภาระภาษีลงบ้างย่อมทำให้ปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีมีมาก และนอกจากการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจะช่วยลดปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีได้ตามที่กล่าวมาแล้ว ในบางกรณีรัฐยังกำหนดมาตรการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเนื่องจากต้องการส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เสียภาษีมีพฤติกรรมบางอย่างตามที่รัฐต้องการด้วย เช่นพฤติกรรมกรรมการบริจาคของผู้เสียภาษีก็เป็นพฤติกรรมหนึ่งที่กฎหมายภาษีต้องการกระตุ้นและส่งเสริม เห็นได้จากบทบัญญัติของกฎหมายภาษีอากรซึ่งมีมาตรการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้เสียภาษีที่ทำการบริจาครวมทั้งองค์การกุศลเองทั้งในกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่ามาตรการให้สิทธิประโยชน์ทาง

---

¹ ขจร พรหมกลสิกร, การภาษีอากร, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, พิมพ์ครั้งที่ 1, พ.ศ. 2523) น.39.

ภาษีแก่การกุศลยังมีข้อจำกัดซึ่งล้วนทำให้ไม่อาจกระตุ้นให้ผู้เสียภาษีเพิ่มพฤติกรรมการบริจาคได้ เนื่องจากมาตรการดังกล่าวไม่อาจให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ผู้เสียภาษีได้อย่างแท้จริง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษามาตรการทางภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับการกุศลในประเทศไทย โดยศึกษาหลักเกณฑ์การให้สิทธิประโยชน์แก่การดำเนินกิจกรรมสาธารณกุศลตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากรทั้งในแง่ของการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ผู้บริจาค สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลแก่องค์กรสาธารณกุศลและนิติบุคคลผู้บริจาค สิทธิประโยชน์ทางภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการประกอบกิจการขององค์กรสาธารณกุศลและผู้ประกอบกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณกุศล รวมทั้งมาตรการภาษีโรงเรือนและที่ดิน สำหรับกรณีที่ยกเว้นการกุศลเป็นผู้ถือครองโรงเรือนหรือที่ดินด้วย ภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้าย โดยศึกษาหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกำหนดหลักเกณฑ์เช่นนั้น และพิจารณาว่าหลักเกณฑ์เช่นนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด และจะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร และศึกษามาตรการทางภาษีอากรกับการกุศลในประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์และแคนาดาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีขอบเขตการศึกษามาตรการทางภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับการกุศล โดยศึกษามาตรการทางภาษีอากร 6 ประเภทคือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้าย และศึกษากฎหมายของประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์และแคนาดาที่เกี่ยวข้องกับการกุศลในประเด็นเดียวกัน เพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

1.4 วิธีการศึกษา

การศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้วิธีการศึกษาทางเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากบทบัญญัติของกฎหมาย คำสั่งของกรมสรรพากร ตำรากฎหมายและบทความทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและศึกษา

เปรียบเทียบกับหลักการของต่างประเทศคือประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแคนาดา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาทำการศึกษาเรียบเรียง และวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อหาข้อสรุปของการศึกษา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษามาตรการทางภาษีอากรเพื่อส่งเสริมกิจการสาธารณกุศล คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ได้ทราบถึงหลักเกณฑ์ของภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณกุศลที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ของหลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีความถูกต้องเหมาะสมต่อไป
3. ทำให้ทราบหลักการภาษีอากรเกี่ยวกับการสาธารณกุศลในประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแคนาดา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติในประมวลรัษฎากรที่เกี่ยวข้องกับการกุศล
4. เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณกุศลตามประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น